

dadle hos dem, var, at den Del af Befolkningen, der var under Hernhuterens Ledelse, var bleven fattigere end de øvrige. Det er jo ikke det, man plejer at forstaa ved Demoralisation. Jeg tror, det vilde være Uret mod Hernhuterne efter det opofrende Arbejde, som de med store personlige Anstrængelser og Pengeudgifter have gjort i en lang Række af Aar at betegne deres Indflydelse som demoraliserende. Det hænger sammen med deres Missionspraksis, at de have begaaet den Fejl at samle Beboerne for stærkt omkring Missionsstationerne, hvilket ikke stemmer med Landets Forhold og Befolkningens Levevis. Det har medført Fattigdom, men naar de nu frivillig trække sig tilbage, hvad man — deri er jeg enig med den ærede Taler — maa være glad over, tror jeg ikke, der er Anledning til at omtale deres Virksomhed med saadanne Udtryk, som den ærede Taler brugte, og som jeg i hvert Fald haaber, at han ikke vil have optaget i anden Mening end den, han senere udtalte. Jeg tror, at vi fra dansk Side i forskellige Retninger have Grund til at sige Hernhuterne Tak for det Arbejde, de have gjort, om vi end maa mene, at nu er det bedst, de gaa deres Vej.

Blandt de øvrige Udtalelser, der ere fremkomne, var der ogsaa en Forespørgsel til mig fra det ærede Medlem for Præstø Amt 1ste Valgkreds (Svend Høgsbro) angaaende tvungent borgeligt Ægteskab. Jeg maa dertil sige, at det vil vel ikke overraske Tinget, efter de Forhandlinger, vi i foregaaende Aar have ført om denne Sag, naar jeg siger, at denne Sag er overordentlig vanskelig og kræver omhyggelige Overvejelser og et Samarbejde mellem to forskellige Ministerier. Den har været under Overvejelse, men det har endnu ikke været muligt at komme til noget Resultat. Jeg kan ikke sige, hvad Overvejelsen vil føre til, men Sagen skal blive tagen under fortsat Overvejelse. Det vil være i høj Grad ønskeligt at komme til en Ordning af denne Sag, men det har ikke kunnet lade sig gøre endnu.

Over for det, det ærede Medlem for Frederiksborg Amt 3die Valgkreds (Dinsen) fremdrog, skal jeg udtale, at jeg forstaa meget godt de Betragtninger, der ere blevne gjorte gældende, efter den Erfaring, man ved forskellige Lejligheder har gjort, men i de her foreliggende Tilfælde maa jeg sige, at jeg har det Indtryk, at man ikke behøver at nære nogen saadan Frygt. Om Understøttelsen til Himmelbjerggaarden skal jeg sige, at jeg ikke

tror, der er Tale om Bygningsforetagender, i alt Fald ikke om Bygningsforetagender af nogen som helst Betydning. Fremdeles skal jeg bemærke, at af den Samtale, jeg havde med den ny Direktør for Zoologisk Have, og som førte til, at jeg stillede Forslaget her, fremgik det, at det ikke var Opførelsen af ny Bygninger, i alt Fald af væsentlig Betydning, hvorom det drejede sig. Det drejede sig om at skaffe Haven et Laan, som vilde være nødvendigt til Dels vistnok paa Grund af det store Tab, som Haven havde lidt ved de uheldige Forhold, hvorunder vi levede her i Kjøbenhavn sidste Sommer, idet Besøget i Haven havde været langt ringere, end det plejede at være. Jeg tror ikke, at det ærede Medlem behøver at være bange for, at Pengene skulle anvendes til saadanne luksuøse Bygningsforetagender, som han advarede mig imod. Jeg skal imidlertid af Hensyn til denne Udtalelse ikke undlade at gøre den ny Direktør opmærksom paa, at naar man bevilger ham dette Laan, er det ikke for at sætte ham i Stand til at bygge ny kostbare Bygninger, men for at bringe Havens Forhold i Orden. Med Hensyn til Bevillingen til Himmelbjerggaarden skal jeg endnu udtale, at jeg allerede har indskærpet Forstanderen, at han ikke maa forøge Børneantallet yderligere, men det skal blive ham indskærpet paa ny.

Bønløkke: Det er jo blevet Skik her i Tinget at takke dels Ministeren, dels Udvalget, naar de opfylde et Ønske, som vi fremsatte til dem, og jeg vil ikke skille mig fra Skikken, jeg vil takke for den lille Bevilling til Kapellet i Sydsjælland. Særlig har jeg Grund til at erindre derom, fordi den ærede Ordfører for Andragenderne (Busk) ved Omtalen af denne Sag i temmelig skarpe Ord bebrejdede mig som Indbringer af Andragendet, at jeg ikke havde skaffet de fornødne Oplysninger. Det var navnlig en Svarskrivelse fra Ministeriet fra 1893 til Søgneraadet dernede, han savnede. Den kunde jeg som Privatmand ikke skaffe, men det ærede Medlem kunde som Udvalgsmedlem skaffe den. Jeg havde den Gang stærk Længsel efter at se, hvad Skrivelsen indeholdt, idet jeg mente, at den maatte have en ejendommelig Karakter. Nu antager jeg, at det ærede Medlem har fremskaffet Skrivelsen, eftersom han glat væk er gaaet ind paa Bevillingen, og jeg vil opfordre ham til at oplyse, hvad den egentlig har indeholdt, jeg kan ikke rigtig begribe det. Jeg er altsaa taknemme-